

ป้ายอัจฉริยะเชื่อมโยงการท่องเที่ยววิถีชุมชน

ธีรพันธ์ วัฒนโยธิน^{1*} และ นุชากร คงยะฤทธิ์²

¹สาขาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110

²สาขาระบบสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110

*Tiranan_w@hotmail.com

บทคัดย่อ

การบริหารวิชาการป้ายอัจฉริยะเชื่อมโยงการท่องเที่ยววิถีชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและรวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตลอดจนสามารถจัดทำแผนที่เส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้วิถีชุมชนด้วยเทคโนโลยีในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ รวมทั้งสร้างการรับรู้ข้อมูล และเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มากยิ่งขึ้น ซึ่งจากการลงพื้นที่ดำเนินงาน พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีการดำเนินงานอยู่หลายกลุ่ม หลายศูนย์เรียนรู้ ที่มีจุดเด่นในการนำเสนอข้อมูล ฐานเรียนรู้ต่างๆ ตลอดจนกิจกรรมที่จัดขึ้นภายในศูนย์เรียนรู้ แต่ในขณะเดียวกันศูนย์การเรียนรู้เหล่านี้ก็ยังขาดการเก็บรวบรวมข้อมูล การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ในด้านเส้นทางที่ใช้ในการท่องเที่ยว ศูนย์การเรียนรู้บางศูนย์อาจไม่เป็นที่รู้จักเลยก็เป็นได้ และผู้ให้บริการวิชาการและชุมชนจึงมองว่าควรจะมีการรวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว การเดินทาง คำแนะนำ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ตลอดจนกิจกรรมที่จัดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้น มาบรรจุไว้ในรูปแบบเทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกด้านข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งขั้นตอนในการศึกษาเริ่มตั้งแต่การลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่อำเภอนาบอน การมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นในการจัดการเส้นทางท่องเที่ยว กิจกรรมในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร กำหนดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร พร้อมกับการสำรวจ รวบรวมข้อมูลเส้นทางที่กำหนดไว้ เพื่อระบุพิกัด แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และนำข้อมูลที่ได้รับมาออกฐานข้อมูลในเว็บไซต์ Wix.com เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในรูปแบบเทคโนโลยี และออกแบบ พัฒนาแผนที่เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยววิถีชุมชนในรูปแบบป้ายอัจฉริยะเชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยววิถีชุมชน ซึ่งผลที่เกิดขึ้นนั้นมีประโยชน์กับกลุ่มท่องเที่ยวเชิงเกษตรนาบอนในการนำเสนอแผนที่เส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่สามารถเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้วิถีชุมชนได้ และเข้าใจถึงบริบทพื้นที่ ความเป็นอยู่ของชุมชนอย่างแท้จริง และเป็นการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยที่มีส่วนร่วมกันศึกษาข้อมูล สำรวจ รวบรวมข้อมูล กำหนดจุดเพื่อการเรียนรู้ จนกระทั่งได้แผนที่เส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร และได้นำเสนอผลงานต่อที่ประชุม ซึ่งมีชุมชนกลุ่มเป้าหมายท่องเที่ยวเชิงเกษตร และเกษตรอำเภอได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสรุปผลการดำเนินงาน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมีการจัดทำสื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลการเกษตรอย่างต่อเนื่องเช่นกัน และในทางวิชาการของผู้บริการวิชาการได้นำความรู้ในเรื่องการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น หรือการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน และรวบรวมข้อมูลการบริหารวิชาการในรูปแบบกรณีศึกษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอน พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้นักศึกษาลงไปในพื้นที่จริง สภาพลแวดล้อมในการทำงานจริง เพื่อได้เข้าใจประเด็นการทำงานร่วมกับชุมชนที่มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ป้ายอัจฉริยะ, เส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร, การท่องเที่ยววิถีชุมชน

สถานการณ์ก่อนการเปลี่ยนแปลง

อำเภอนาบอน เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ชาวบ้านมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และมีความสามัคคีกันระหว่างคนในชุมชน จึงทำให้เกิดการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนขึ้น เพื่อให้ชาวบ้านภายในชุมชนมีรายได้จากภูมิปัญญาที่มีการคิดค้นขึ้นมา โดยกลุ่มวิสาหกิจต่างๆ จะอยู่ภายใต้การดูแลของศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศูนย์เครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพาะเห็ด ศูนย์เครือข่ายแหล่งเรียนรู้เกษตรแบบผสมผสาน และศูนย์เครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพัฒนาเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ซึ่งแต่ละศูนย์เรียนรู้ก็จะจุดเด่นในการนำเสนอข้อมูล ฐานเรียนรู้ต่างๆ ตลอดจนกิจกรรมที่จัดขึ้นภายในศูนย์เรียนรู้ แต่ในขณะเดียวกันศูนย์การเรียนรู้เหล่านี้ก็ยังขาดการจัดการข้อมูลศูนย์เรียนรู้ การ

ประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ในด้านเส้นทางที่ใช้ในการท่องเที่ยว ศูนย์การเรียนรู้บางศูนย์อาจไม่เป็นที่รู้จักเลยก็เป็นได้ จากข้อมูลข้างต้นการสื่อสารข้อมูล เผยแพร่ หรือ การประชาสัมพันธ์นั้นมีช่องทางมากมาย เช่น การจัดทำป้าย แผ่นพับ โฆษณา เป็นต้น ซึ่งอีกหนึ่งทางเลือกคือการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการติดต่อสื่อสาร การประกอบธุรกิจ และการสืบค้นข้อมูล จนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ง่าย และที่ง่ายกว่านั้นก็คือ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ซึ่งในการบริการวิชาการครั้งนี้ได้มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี QR CODE มาเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ตลอดจนการทำกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

รูปที่ 1 การกระจายตัวแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรนาบอน

ผู้จัดทำและชุมชนจึงมองว่าควรจะมีการรวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว การเดินทาง คำแนะนำ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ตลอดจนกิจกรรมที่จัดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มาบรรจุไว้ในรูปแบบเทคโนโลยี QR CODE เพื่ออำนวยความสะดวกด้านข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถแสกนที่แผนที่เส้นทางท่องเที่ยว ที่ติดไว้ เพื่อรับทราบข้อมูลทั้งหมดได้ในทันที และนอกจากจะสะดวกและรวดเร็วแล้วยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในการจัดทำป้ายและติดตั้งป้ายอีกด้วย

กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ขั้นตอนการดำเนินงาน (Process) และผลผลิตกระบวนการ (Output)

1. การศึกษาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่อำเภอนาบอน
2. การระดมความคิดในการจัดการเส้นทางท่องเที่ยว กิจกรรมในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
3. การกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
4. การสำรวจ รวบรวมข้อมูลเส้นทางที่กำหนดไว้ เพื่อระบุพิกัด แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
5. การออกฐานข้อมูลในเว็บไซต์ Wix.com เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
6. การออกแบบ QR code เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การออกแบบและพัฒนาแผนที่เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยววิถีชุมชนในรูปแบบสื่ออินโฟกราฟฟิค
8. ป้ายอัจฉริยะเชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยววิถีชุมชน

ช่องทางหนึ่งที่ทำให้ผู้ที่สนใจได้รับรู้ข้อมูล ตั้งแต่จุดต้นทาง ถึงจุดปลายทางได้อย่างดี ไม่ว่าจะเริ่มต้นจุดใด ก็สามารถได้รับข้อมูลที่สนใจได้

รูปที่ 3 การออกแบบ และพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การประเมินผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ผลที่เกิดขึ้นนั้นมีประโยชน์กับกลุ่มท่องเที่ยวเชิงเกษตรนาบอนเกิดการรวบรวมข้อมูลศูนย์เรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนแนวคิดระหว่างกลุ่มมากขึ้น จากที่ต่างกลุ่มต่างกันพัฒนาศูนย์เรียนรู้ของตนเอง และสร้างเครือข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ร่วมกัน จนกระทั่งได้แผนที่เส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่สามารถเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้วิถีชุมชนได้ และเข้าใจถึงบริบทพื้นที่ ความเป็นอยู่ของชุมชนอย่างแท้จริง และในการบริการวิชาการดังกล่าวนี้เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชน เพื่อกำหนดเส้นทางท่องเที่ยว กำหนดจุดการท่องเที่ยว และกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร จนกระทั่งได้แผนที่เส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรออกมา เพื่อนำเสนอผลงานต่อที่ประชุม ซึ่งมีชุมชนกลุ่มเป้าหมายท่องเที่ยวเชิงเกษตร และเกษตรอำเภอได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสรุปผลการดำเนินงาน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมีการจัดทำสื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลการเกษตรอยู่อย่างต่อเนื่อง เช่นกัน และในทางวิชาการของผู้บริการวิชาการได้นำความรู้ในเรื่องการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น หรือการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน และรวบรวมข้อมูลการบริการวิชาการในรูปแบบกรณีศึกษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอน พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้นักศึกษาลงไปในพื้นที่จริง สภาพแวดล้อมในการทำงานจริง เพื่อได้เข้าใจประเด็นการทำงานร่วมกับชุมชนที่มากยิ่งขึ้น

แนวทางการติดตามและบำรุงรักษาพัฒนาการที่เกิดขึ้นให้คงอยู่ต่อไป

การติดตามผลเป็นช่วงระยะเวลา 3 เดือน 6 เดือน เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานบริการวิชาการ และพยายามนำเสนอข้อมูลต่อหน่วยงานเกี่ยวข้อง เช่น เทศบาลนาบอน เกษตรอำเภอ หรือส่วนงานอื่นที่มีความเกี่ยวข้องให้เล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะนำไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

กิตติกรรมประกาศ

การบริการวิชาการป้ายอัจฉริยะเชื่อมโยงการท่องเที่ยววิถีชุมชนครั้งได้รับการสนับสนุนงบประมาณภายใต้โครงการ Quick Win Project ประจำปี 2562 จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลอย่างดียิ่งจากศูนย์เรียนรู้การเกษตรนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช จนกระทั่งงานบริการวิชาการเสร็จสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในทุกด้านเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา
ท้ายที่สุดนี้ ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานของการศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ไม่มากนักน้อยต่อศูนย์เรียนรู้การเกษตรนาบอน
และเครือข่ายใกล้เคียง หรือผู้สนใจโดยทั่วไป หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้ศึกษาขอน้อมรับและขอภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

บรรณานุกรม

- ครรชิต มาระโกษณ์ และทักษิณาฏ สมบูรณ์. (2559). การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเกษตรเพื่อการเรียนรู้: กรณีศึกษาตำบลคลองเขื่อน
จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย*, 11(2), 23-36.
- ธีรนนท์ วัฒนโยธิน. (2558). แนวทางการพัฒนาศักยภาพระบบโลจิสติกส์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดนครศรีธรรมราช. การประชุม
วิชาการการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ครั้งที่ 17. จังหวัดสงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธีรนนท์ วัฒนโยธิน. (2560). การศึกษาศักยภาพโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสู่การเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน
อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช. การประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ครั้งที่ 4. จังหวัดภูเก็ต:
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธีรนนท์ วัฒนโยธิน. (2562). เอกสารประกอบการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับโลจิสติกส์. หลักสูตรการจัดการโลจิสติกส์ คณะ
เทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- พิมพา หิริญกิตติ, อุดม สายะพันธ์, เกยูร ไบบัวกลิ่น, สุพรรณิ อินทร์แก้ว และสมชาย หิริญกิตติ. (2557). พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิง
เกษตรของนักท่องเที่ยวไทย. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 28(88), 362-384.
- สุจิตราภรณ์ จุสปาโล. (2558). การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชนบ้านบางเหริยงใต้ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา.
วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร, 35(2), 89-103.